

Soạn bài: Tập làm văn: Đoạn văn trong bài văn miêu tả cây cối

I. Hướng dẫn giải phần Nhận xét Luyện từ và câu SGK Tiếng Việt 4 tập 2 trang 52

Câu 1. Đọc lại bài Cây gạo

Câu 2. Tìm các đoạn trong bài văn trên.

Bài Cây gạo có ba đoạn:

Đoạn 1: từ đầu đến "nom thật đẹp".

Đoạn 2: từ "Hết mùa hoa" đến "thăm quê mẹ".

Đoạn 3: từ "Ngày tháng đi" đến hết.

Câu 3. Cho biết nội dung chính của mỗi đoạn.

Nội dung chính của mỗi đoạn:

Đoạn 1: Tác giả miêu tả hiện tượng cây gạo trở hoa.

Đoạn 2: Tác giả tả cây gạo sau mùa hoa.

Đoạn 3: Tác giả tả cây gạo vào mùa kết trái và khi trái chín những mảnh vỏ tách ra cho các múi nở đều, trắng lóa.

II. Hướng dẫn giải phần Luyện tập Luyện từ và câu SGK Tiếng Việt 4 tập 2 trang 53

Câu 1 (trang 53 sgk Tiếng Việt 4): Xác định các đoạn văn và nội dung chính của từng đoạn trong bài văn "Cây trám đen".

Trả lời

Bài văn gồm 4 đoạn và nội dung của từng đoạn được thể hiện như sau:

a) Đoạn 1: "Ở đầu bản tôi có mấy cây trám đen. Thân cây cao vút thẳng như một cột nước từ trên trời rơi xuống. Cành cây mập mập, năm ngàn, vươn tỏa như những gọng ô. Trên cái gọng ô ấy xòe tròn một chiếc ô xanh ngút ngát. Lá

trám đen chỉ to bằng bàn tay đưa trẻ lên ba, nhưng dài chừng một gang tay". *

Nội dung: Giới thiệu cây trám đen và tả bao quát thân, cành, lá cây trám.

b) Đoạn 2: "Trám đen có hai loại. Quả trám đen tẻ chỉ bằng nửa quả nhót to, nhưng hai đầu nhọn hơn. Cùi trám đen tẻ mỏng, cứng, có phần hơi khô xác, không ngon bằng trám đen nếp. Trám đen nếp cũng màu tím như trám đen tẻ, nhưng quả mập, mỡ màng, cùi dày, bầm ngập móng ngón tay cái mà không chạm hạt". * Nội dung: Chọn một bộ phận (trái trám) mô tả những đặc điểm quan trọng nhất để phân biệt hai loại trám: trám tẻ và trám nếp.

c) Đoạn 3: "Cùi trám đen có chất béo, bùi và thơm. Trám đen rất ưa xào với tóp mỡ. Trám đen còn được dùng làm ô mai, phơi khô để ăn dần. Người miền núi rất thích món trám đen trộn với xôi hay cơm". * Nội dung: Nêu công dụng lợi ích của quả trám đen.

d) Đoạn 4: Phần còn lại của văn bản. "Chiều chiều tôi thường ra đầu bản nhìn lên những vòm cây trám ngóng chim về. Người bản tôi nhìn lên cái ô xanh treo lơ lửng lung trời ấy mà biết được sức gió. Xa quê đã ngót chục năm trời, tôi vẫn nhớ da diết những cây trám đen ở đầu bản". * Nội dung: Cảm nghĩ của tác giả về cây trám.

Câu 2 (trang 53 sgk Tiếng Việt 4) Hãy viết một đoạn văn nói về lợi ích của một loại cây mà em biết.

Bài tham khảo

Ở ngay đầu làng em có hai cây bàng cổ thụ. Cho đến bây giờ cũng không mấy người trong làng biết rõ hai cây này đã được trồng từ bao giờ, nhưng ngắm kĩ chúng, người ta hiểu rằng chúng đã nhiều tuổi lắm. Cả hai cây đều có gốc to nổi lên những u lớn xù xì. Thân bàng vươn cao. Cây nào cũng có 3 tán lá. Tán ở dưới cùng là tán lá to nhất, về mùa thu, bàng bắt đầu rụng lá và đến cuối đông thì chỉ còn trơ trụi những cành. Lúc này nhìn cây bàng thấy giống hết những chiếc sừng hươu lớn. Nhưng vào đầu xuân những mầm non đã nhú ra và chỉ vài chục ngày sau lá đã phấp phới trên cành. Càng vào mùa hạ, cái nắng càng gay gắt thì lá bàng càng xanh tốt. Những tán bàng lớn lợp kín lá xanh xòe

rộng ra tỏa bóng mát xuống cả một khu đất rộng, ở dưới bóng mát của tán bàng, trẻ con thường tới chơi đùa, đánh đáo, nhảy dây. Những người lớn đi làm đồng về hoặc đi chợ về thường ghé chân vào ngồi nghỉ dưới gốc bàng, đón nhận ngọn gió mát thổi từ cánh đồng vào cho mau khô đi những giọt mồ hôi trên trán.

Cây bàng không cho quả ngon như cây xoài, cây vải nhưng lại quý ở chỗ tán lá trở thành cái ô xanh đem lại cho con người những giây phút nghỉ ngơi mát mẻ, dễ chịu. Bởi thế mà mọi người đều quý hai cây bàng lớn đó, có lẽ nó sẽ còn đứng mãi ở đầu làng như hai người bạn thân thiết của dân làng.